

A klímaváltozással kapcsolatos stratégiai tervezés fontossága

Selmeczi Pál

főosztályvezető

Magyar Földtani és Geofizikai Intézet
Nemzeti Alkalmazkodási Központ
Éghajlati Stratégiai Tervezési Főosztály

PEST MEGYEI ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI PLATFORM
ALAKULÓ ÜLÉS
Budapest

2017. március 20.

Az éghajlatváltozás

Szélsőségek és rendkívüli időjárási jelenségek

Az éghajlatváltozás hatásai sokrétűek

Hőhullámok közegészségügyi kockázatai

Vízár események gyakoriságának
növekedése
(árvíz, belvíz, villámárvíz)

Aszály és szárazodás okozta
mezőgazdasági károk

Erdőtüzek gyakoriságnak, intenzitásának
növekedése

Kritikus infrastruktúra elemek
károsodása

Konklúziók – a bizonytalanságról és a kockázatokról

- **Széleskörű tudományos konszenzus** alakult ki, hogy az éghajlatváltozás elkerülhetetlen. Bár a visszafordíthatatlan, katasztrofális környezeti változások talán még megelőzhetők, a hatások és következmények térbeni megoszlása azonban igen különböző lehet.
- **A globális éghajlatváltozás problémakörének kezelésére** az 1990-es évektől összehangolt nemzetközi klímapolitikai fellépés folyamata kezdődött el.
- **A változások, hatások és következménynek várhatóan Magyarországot sem kerülik el.** Valószínűsíthető, hogy a felmelegedésre, a változó vízjárásra, a szélsőséges időjárási jelenségek gyarapodására, a növényföldrajzi övek eltolódására visszavezethető ökológiai és a társadalmi-gazdasági hatások mértéke meghaladja majd az EU átlagot!

Milyen feladataink, lehetőségeink vannak a klímaváltozással kapcsolatban?

Globális klímaváltozás folyamatának mérséklése

Eszköz: üvegházhatású gázok légköri koncentrációjának mérséklése

Siker: nemzetközi együttműködések, megállapodások hatékonyságának függvénye

Alkalmazkodás a várható változásokhoz

Eszköz: adott helyen jelentkező hatások megismerése és lehetőség szerinti kiküszöbölése

Siker: helyi döntések meghozatalának és megvalósításának függvénye – nemzeti, térségi és helyi klímastratégiák elkészítése

Globális klímaváltozás folyamatának mérséklése

ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény – 1992.

- kijelölésre kerültek az együttműködés fő területei

Kiotói Jegyzőkönyv – 1997., azonban 2005-ben lépett hatályba

- első kötelezettségvállalás: a **fejlett országok a 2008-2012-es időszakra átlagosan 5,2%-kal csökkentik az üvegházhatású gázok kibocsátását az 1990-es - illetve 1985-87-es (Kelet-Közép-Európa) bázisévhez képest.**

Ún. Dohai Módosítás – 2012.

- Kiotói Jegyzőkönyv kibocsátás-csökkentési előírásának 2020-ig tartó meghosszabbítása és módosítása – **az EU 20%-os, többi tagállam 18%-os kibocsátás-csökkentést vállal**

Párizsi Megállapodás – 2015

- Új kötelezettségvállalás: cél a **2°C-nál nagyobb globális átlaghőmérséklet-növekedés elkerülése** – részletes célszámokat a „Nemzetileg Meghatározott Hozzájárulás” (NDC) dokumentumok fogják megadni

A 20-20-20 célok

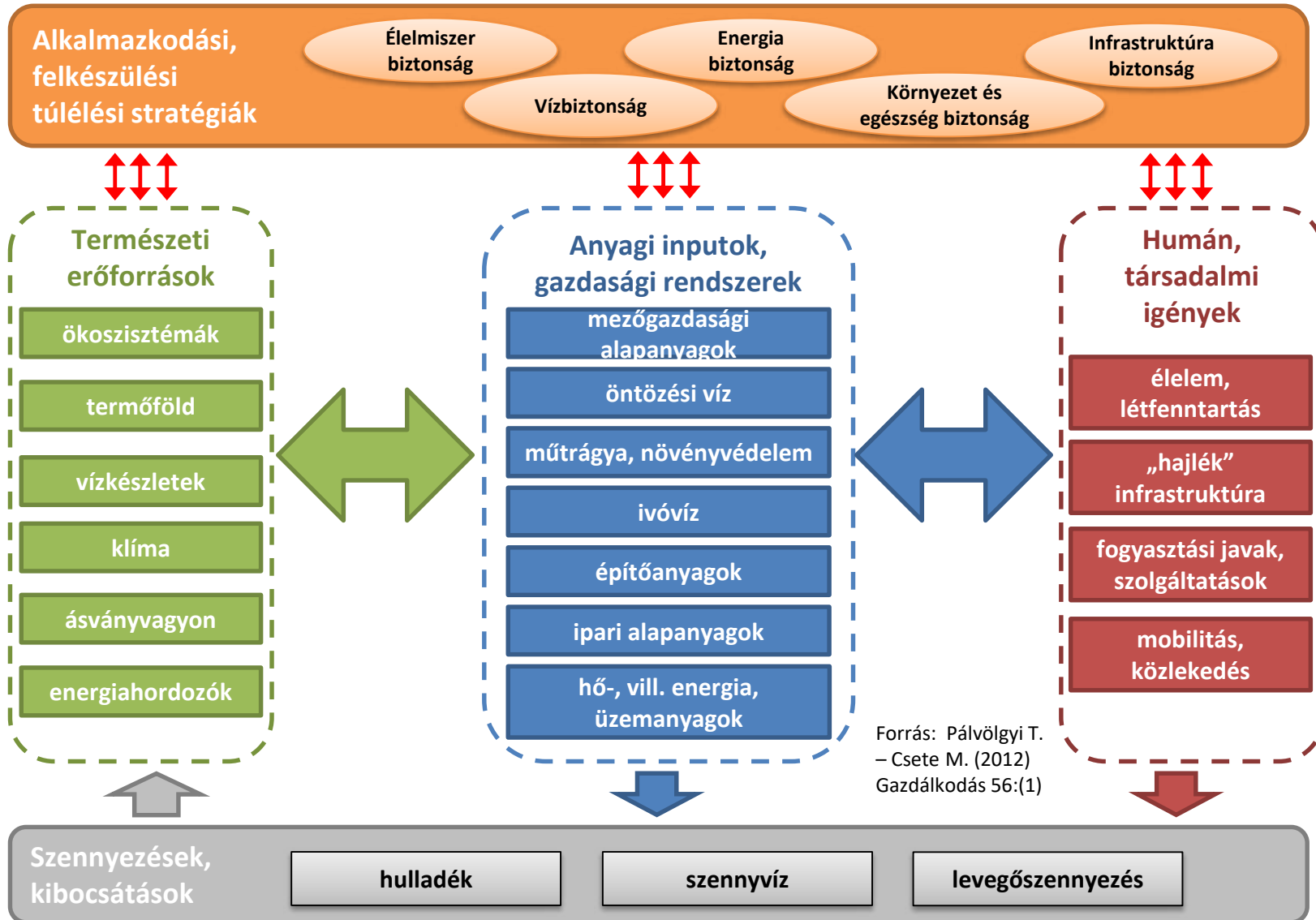
- > Az EU „**Európa 2020 stratégiájának**”, amely egyben az uniós fejlesztéspolitikát meghatározó keretstratégia, **kiemelt céljai** között szerepel az **éghajlatvédelem** és a **fenntartható energiagazdálkodás** megvalósítása.
- > Az EU középtávra igen **ambiciózus klíma- és energiaügyi** célokat határozott meg, amelyek „20-20-20 célok” néven váltak ismertté:
 - Az EU kötelezettséget vállalt arra, hogy **2020-ig 1990-hez képest legalább 20%-kal csökkenti az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását**
 - a **megújuló energiaforrások** részaránya az EU teljes energiafogyasztásában **20%-ra emelkedjen**
 - az **energiahatékonyság** növelésével az **energiafelhasználás 20%-kal csökkenjen.**

Alkalmazkodási törekvések

- > **Nem elegendők a megelőzésre fordított erőfeszítések**, a jövőben kiemelt figyelmet kell fordítani a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra, az alkalmazkodóképesség erősítésére
- > **2007 – IPCC 4. Értékelő Jelentés** – hatások, alkalmazkodóképesség és sérülékenység
- > 2013-ban az **Európai Unió kidolgozta alkalmazkodási stratégiáját**
- > **2014 – IPCC 5. Értékelő Jelentés**
- > Az éghajlatváltozás **hatásai térben differenciáltan jelentkeznek**
 - > Kiemelt jelentősége van a **helyi és térségi tervezésnek, beavatkozásoknak**

Az alkalmazkodás = komplex (biztonsági) kérdés

Hazai lépések

2007. évi LX. törvény

ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló törvény

- **szabályozza az üvegházhatású gázok kibocsátását és a kibocsátási jogokkal való gazdálkodást**
- előírja a **Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia kidolgozását**, melynek célja a „az éghajlatváltozással kapcsolatos célok, eszközök, prioritások, így különösen az éghajlatváltozással, az azt kiváltó folyamatokkal és a hatásokkal kapcsolatos hazai kutatásokkal, az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásainak csökkentésével és az éghajlatváltozás hazai hatásaihoz való alkalmazkodással, valamint a hazai hatásokra való felkészüléssel kapcsolatos feladatok, és ezen célok végrehajtásához szükséges eszközök meghatározása

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia 2008-2025: NÉS-1

- > 2008-ban fogadta el az Országgyűlés
- > Mitigációs, adaptációs intézkedések ágazatonként
- > mitigáció > alkalmazkodás

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia 2017-2030 (kitekintéssel 2050-re): NÉS-2

- > A NÉS-1 teljes felülvizsgálata – speciális hangsúly a Párizsi Megállapodás releváns tartalmi vonatkozásainak integrálásán
- > Megvalósítás: 3 éves periódusokra szóló Éghajlatváltozási Cselekvési Tervek (2018-2020; 2021-2023; 2024-2026; 2027-2029).
- > 3 pillér:
 - > Hazai Dekarbonizációs Útiterv
 - > Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia
 - > „Partnerség az éghajlatért” Szemléletformálási Terv

**NEMZETI
ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI
STRATÉGIA**

2008-2025

a 2017-2030 közötti
időszakra vonatkozó,
2050-ig tartó
időszakra is
kitekintést nyújtó

**második
Nemzeti
Éghajlatváltozási
Stratégia**

Hazai Dekarbonizációs Útiterv

•
Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia

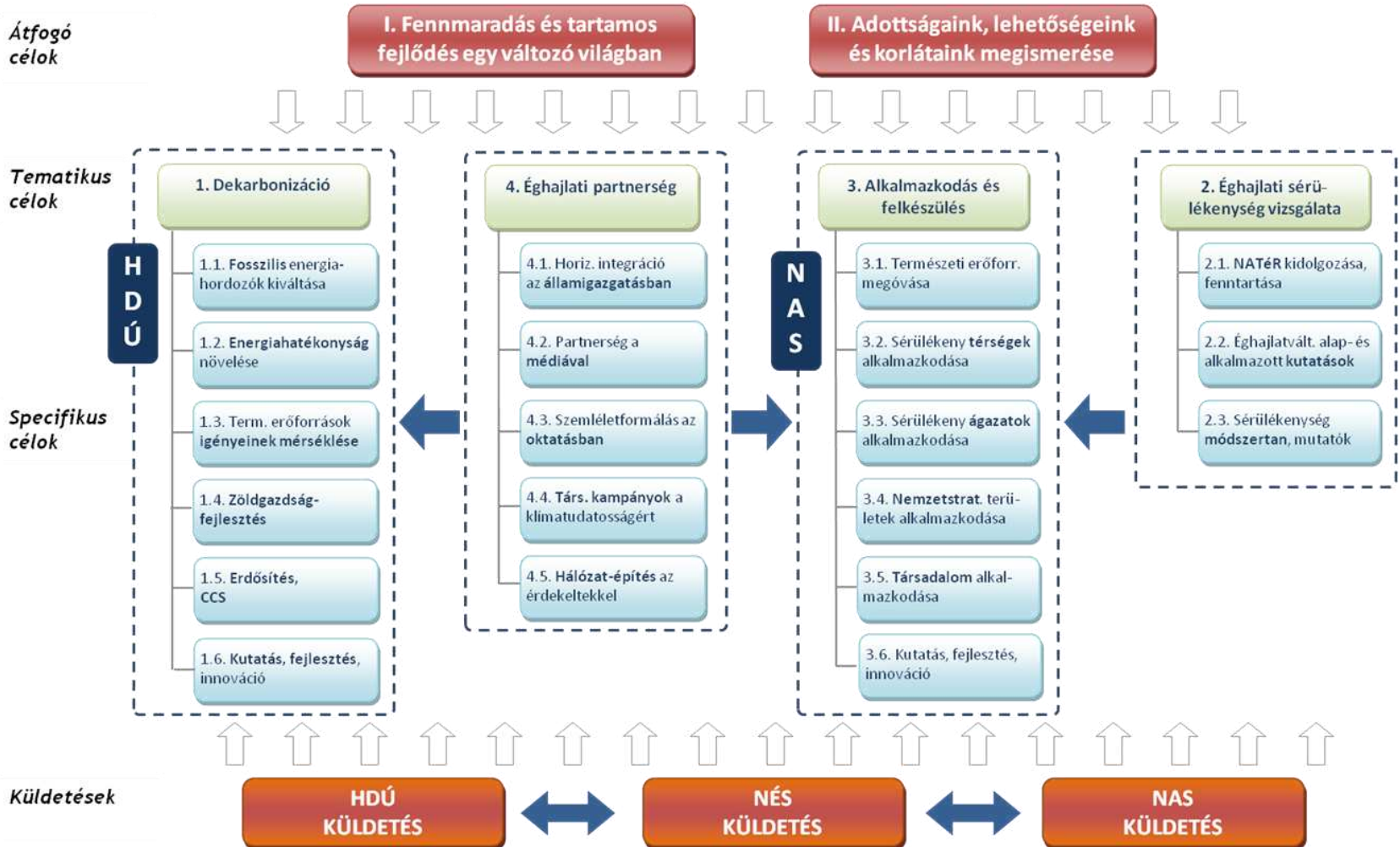
•
„Partnerség az éghajlatért”
Szemléletformálási Terv

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

2017

A Nemzeti Éghajlatváltózási Stratégia célrendszere

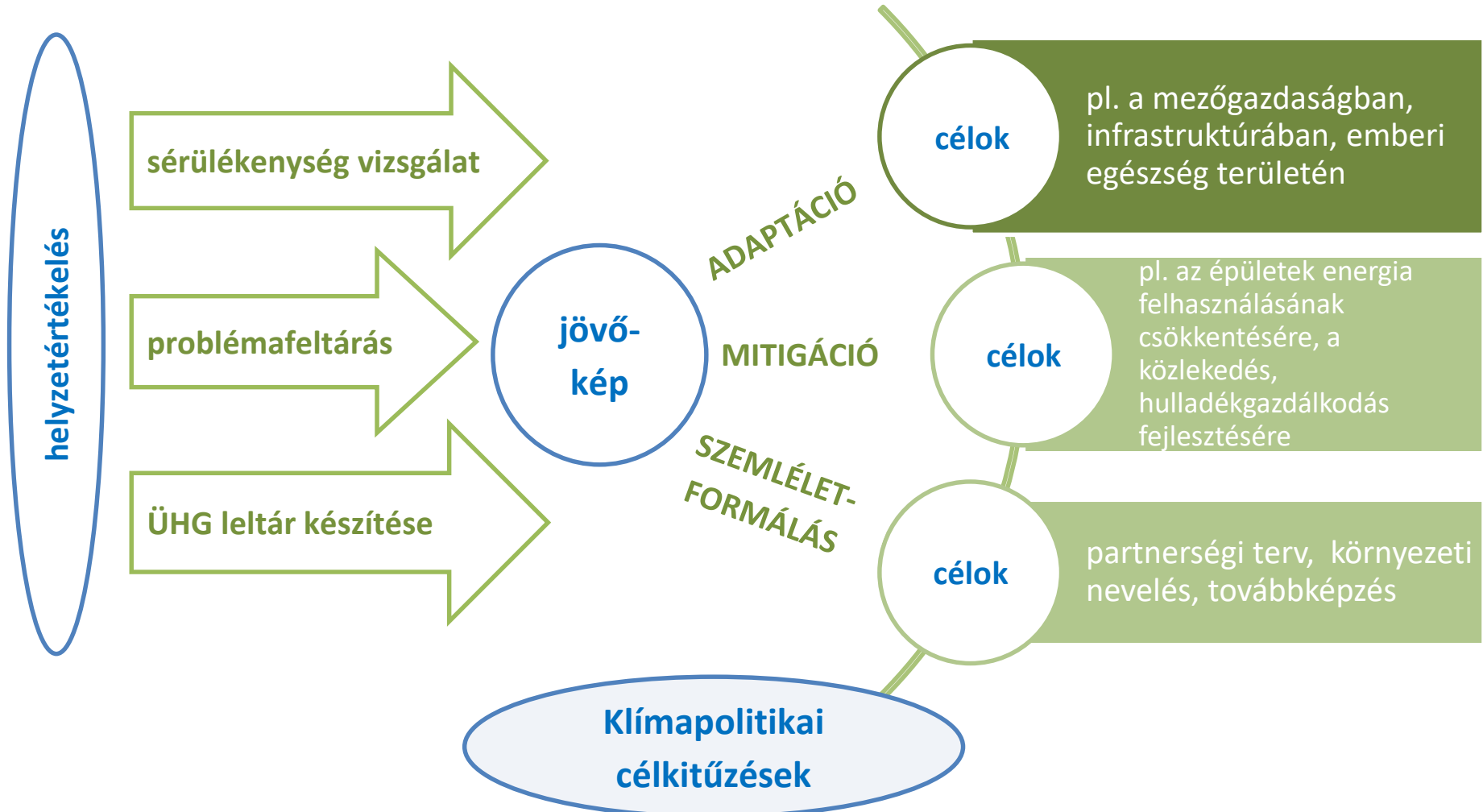

Klíma Biztos térségi, helyi és ágazati tervezés

- > Hazánk az éghajlatváltozás valószínűsíthető következményeit tekintve Európa egyik legsérülékenyebb országa. Az éghajlatváltozás káros hatásai **nagy térbeni változatossággal**, „mindenkinek a kertkapujában” jelentkeznek.
- > Jelentős mértékben függünk az **éghajlati szempontból sérülékeny infrastruktúrától**: például az áram- vagy a telekommunikációs szolgáltatások hiánya, az út és vasúthálózat használhatatlansága, az élelmiszer-lánc, az egészségügyi ellátórendszer működési zavarai.
- > Felkészülésben **kiemelkedő szerepe van az önkormányzatoknak**. Ki kell alakítani a rugalmasan alkalmazkodó településtervezést és település-üzemeltetést.
- > **Nincsenek univerzális megoldások**: a településeknek, térségeknek, ágazatoknak saját sérülékenység-vizsgálatot, önálló stratégiát és kockázatkezelési lépés-sorozatot kell kidolgozniuk.

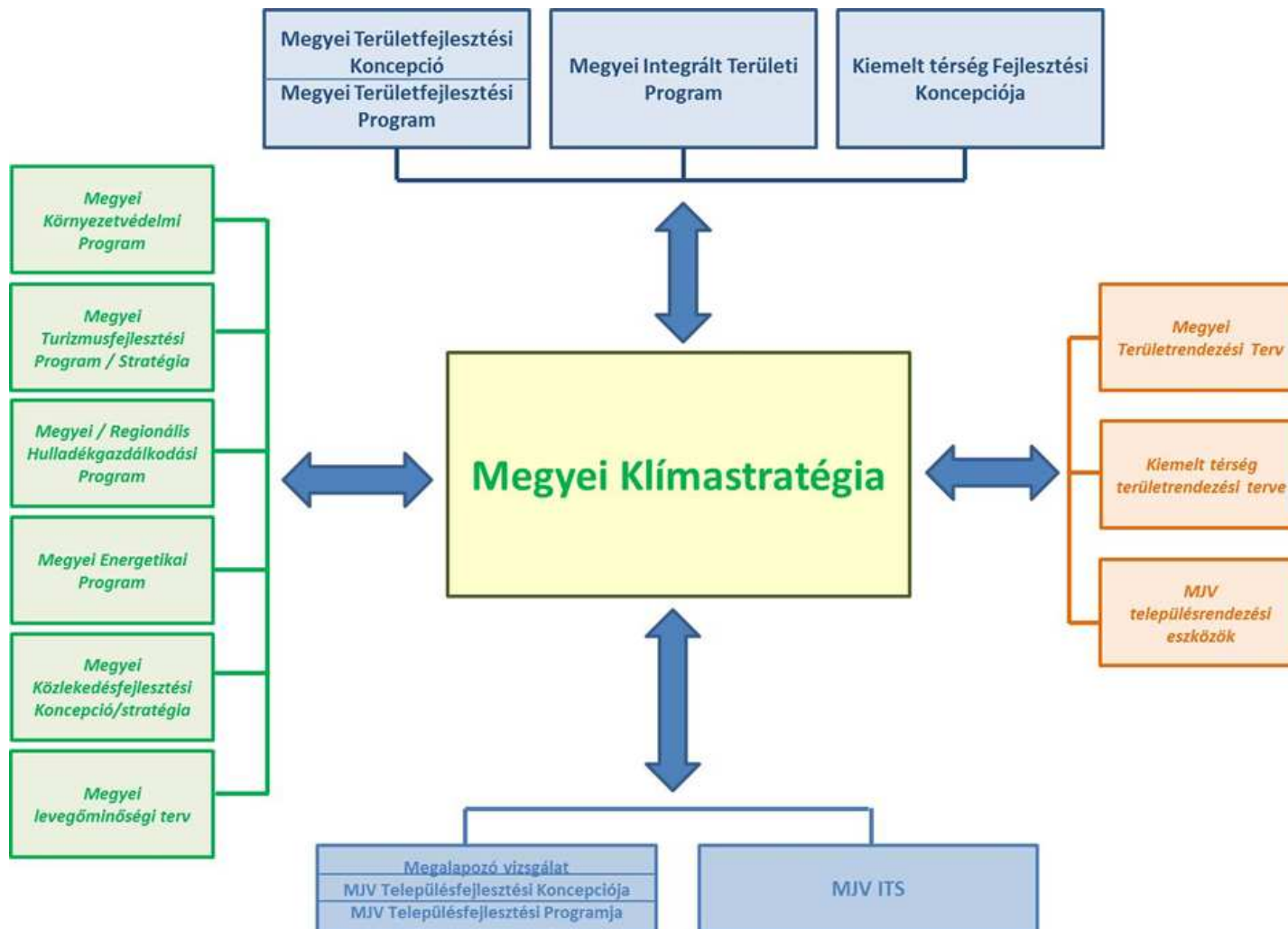

Miből állhat a helyi, térségi klímastratégia?

A megyei klímastratégia integráltsága

További lehetőség, cselekvési irány: fenntartható települések, épületek

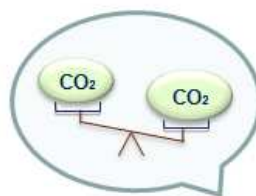
a hazai energiafelhasználás 40 százaléka a lakó- és középületekhez kötődik

Technológiai innováció

Életmód váltás

Infrastruktúra innováció

Karbon-szegény házak

1) Napelem	7) Takarékos gépek
2) Napkollektor	8) Hőszivattyú
3) Zöldtető	9) Fal, padló fűtés
4) Árnycékolás	10) Tüzelőanyag cella
5) Hatékony hőszigetelés	11) Tartós építőanyagok
6) Hatékony világítás	

Zöld fogyasztás

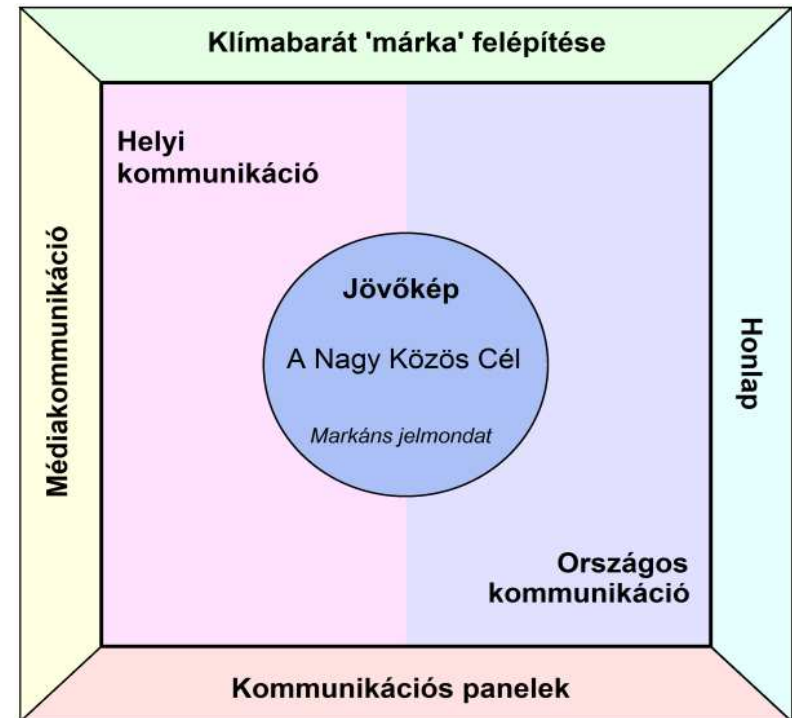
Karbon-szegény városi környezet

- 1) „Gyalogos-kerékpáros város”
- 2) Élhető irodák, lakható külvárosok
- 3) Vonzó és takarékos közösségi közlekedés
- 4) Mérsékelt beépítés, terjeszkedés felfelé
- 5) Hulladékhő hasznosítás

Megújuló energiaforrások alkalmazása

Szemléletformálás helyben

- > **Lakossági és döntéshozói szemléletformálás** egyaránt kiemelten fontos
- > A szemléletformálás mind **a mitigáció, mind pedig az adaptáció támogató eszköze**
- > **Kommunikáció** – minél több csatornán
 - > Médiakampányok, internetes megjelenés, írott sajtó
 - > Megjelenés helyi rendezvényeken
- > **Ismeretterjesztés, mozgósítás**
- > **Helyi szereplők és érdekelték széles körének bevonása**
 - > Önkormányzati szereplők
 - > Civil szervezetek
 - > Oktatási intézmények
 - > Egyházi szereplők
 - > Gazdasági szereplők
 - > stb.

NAK NEMZETI ALKALMAZKODÁSI KÖZPONT
Magyar Földtani és Geofizikai Intézet

Köszönöm a figyelmet!

<http://nak.mfgi.hu>